

शाखान्तरे त्रयः केशिन इत्याम्नानात् । ते च देवाः 'प्रथमाः' इतरेभ्यो देवेभ्यः पूर्वं प्रवृत्ताः । 'केशिनः', 'ये', 'सत्रम्', 'आसत' अनुष्ठितवन्तः, 'यदिदं' जगद्, 'विरोचते' विशेषेण प्रकाशते, तदिदं सर्वं 'येभिः' यैर्देवैः, 'आभृतं' सम्पादितं, 'तेभ्यः' देवेभ्यः, 'घृतेन', 'बहुधा' बहुप्रकारं 'जुहोमि' । हे देवाः केशिनः, 'इमं' राजानं, धनपुष्ट्या बलेन च संयोजयथ ॥

अथ द्वितीयमाह । "नर्त्ते ब्रह्मणस्तपसो विमोकः । दिनान्नी दीक्षा वशिनी ह्यग्रा । प्र केशाः सुवते काण्डिनो भवन्ति । तेषां ब्रह्मेदीशे वपनस्य नान्यः" इति । 'ब्रह्मणः' परिवृढात्, एतस्माद्वपनादृते अभिषेकाख्यव्रतरूपात् 'तपसः', 'विमोकः' विसर्गः, समाप्तिः, नास्ति । उपक्रान्तं हि व्रतं समापनीयम् । अस्य चाभिषेकाख्यव्रतस्य वपनेनैव समाप्तिः । व्रतरूपा चेयमभिषेक'दीक्षा, 'दिनान्नी' नामद्वययुक्ता, तस्याश्च 'वशिनी', इत्येकं नाम, तथा हि सर्वाः प्रजाः वशीक्रियन्ते, 'उग्रा', इत्यपरं नाम, तथा हि दीक्षया शत्रवोऽभिभूयन्ते । दीक्षाया द्विविधव्रतत्वं सोमप्रकरणेऽप्याम्नातम् । एतद्वै सुजघनं नाम व्रतमिति प्रथमम् । एतद्वै क्षुरपविनाम व्रतमिति द्वितीयम् । अतोऽस्य व्रतस्य समाप्तये वपनं कुर्यात् । अस्य राज्ञः 'केशाः', 'प्रसुवते' प्रकर्षेणात्यन्ताः वर्द्धन्ते, अतएव 'काण्डिनः' बहुसमूहयुक्ताः, 'भवन्ति' । 'तेषां' वर्द्धमानानां बहुसमूहयुक्तानां केशानां 'वपनस्य', 'ब्रह्मेत्' प्रजापतिरेव, 'ईशे' समर्थो भवति । 'न', तु 'अन्यः', कश्चित् । तस्मात्प्रजापतिरूपोऽयं पुरोहितः वपनं करोत्वित्यर्थः ॥